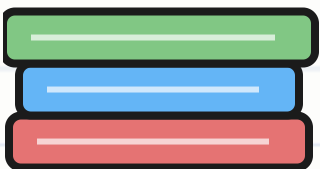

TYT
TÜRKÇE
DİL BİLGİSİ
FULL TEKRAR

@siralamalarim

siralamalarim
.com

TYT Türkçe-1

Yazım: Büyük Harf ve Sayılar

→ Yazım sorularında ÖSYM genelde **tek bir yanlış** sorar. Kuralı bil, **istisnaya** dikkat et.

1 Büyük Harfle Başlayanlar

- **Cümle başı** ve iki noktadan sonra gelen **cümle**: Şunu unutma: Çalışan kazanır.
- **Özel adlar**: kişi, yer, kurum, kitap, dergi adları → **Ahmet, Ankara, Türk Dil Kurumu**
- **Unvan ve saygı sözleri** özel addan önce ya da sonra gelirse: **Ali Bey, Ayşe Hanım, Fatih Sultan Mehmet**
- **Coğrafi adlar** ve tür bildiren kelimeleri: **Van Gölü, Ağrı Dağı, Çanakkale Boğazı**
- **Yön adları** özel adın parçasıysa büyük: **Doğu Anadolu**. Değilse küçük: **Anadolu'nun doğusu**
- **Gün ve ay adları** belirli bir tarih bildiriyorsa büyük: **29 Ekim 1923 Pazartesi**. Bildirmiyorsa küçük: **Her pazartesi toplanırız.**

2 Sayıların Yazımı

- Birden çok kelimedenden oluşan sayılar **ayrı** yazılır: **on beş, iki yüz elli**
- Sıra sayıları rakamla: **5. sınıf** ya da **5'inci sınıf** (ikisi birden kullanılmaz: **5.'inci** yanlış)
- Üleştirme sayıları **yazıyla** yazılır: **birer, ikişer, beşer**
- Rakama gelen ek kesmeyle ayrılır: **1923'te, 3'ün**. Yüzde işareti sayıdan önce: **%25**
- Büyük sayılar sondan üçlü gruplara ayrılır: **326.500** · Saat ve dakika arasına nokta: **14.30**

Tuzak: Kurum adlarına gelen ekler kesmeyle **ayrılmaz**: **Türk Dil Kurumuna**. Kısaltmalara gelen ek, okunuşa göre: **TDK'ye, ABD'ye, NATO'ya**.

TYT Türkçe-2

Yazım: Bitişik mi, Ayrı mı?

→ Her yıl en az bir soru gelir: **de, ki, mi** ve **birleşik kelimeler**.

① "de / da" Bağlacı ve Eki

- **Bağlaç olan de/da** her zaman **ayrı** yazılır, **asla ta/te olmaz**: **Ahmet de geldi. Kitap da aldım.**
- **Hâl eki -de/-da** bitişik yazılır, sertleşebilir: **evde, sokakta, kitapta**
- **Pratik test**: Cümleden çıkar. Anlam bozulmuyorsa bağlaçtır, ayrı yaz.

② "ki" ve "mi"

- **Bağlaç olan ki** ayrı yazılır: **Duydum ki gelmişsin.**
- **Ek olan -ki** bitişik yazılır: **benimki, evdeki, yarınki**. Ünlü uyumuna uymaz, istisnalar: **bugünkü, dünkü, öbürkü**
- **Kalıplaşmış bitişikler**: **belki, çünkü, sanki, oysaki, hâlbuki, mademki, meğerki**
- **Soru eki mi** her zaman ayrı yazılır, ünlü uyumuna uyar, sonraki ekler ona bitişir: **Geldin mi? Gelecek misin?**

③ Birleşik Kelimeler Sık Sorulur

- **Bitişik**: **birçok, birkaç, birtakım, biraz, hiçbir, herhangi, birbiri**
- **Ayrı**: **her şey, bir şey, hiç kimse, pek çok, her biri**
- Ses düşmesi ya da türemesi olanlar **bitişik**: **kaynana, pazartesi, kahvaltı, reddetmek, kaybolmak**
- Etmek/olmak ile kurulanlarda ses olayı yoksa **ayrı**: **yardım etmek, kayıt olmak** · varsa **bitişik**: **affetmek, kaydolmak**

TYT Türkçe-3

Noktalama İşaretleri

→ Soru kökü genelde "numaralanmış yerlerden hangisine ... getirilmelidir?" şeklindedir.

1 Hangi İşaret Nerede? Her Yıl Çıkıyor

İşaret	Kullanıldığı yer	Örnek
Nokta (.)	Cümle sonu, kısaltma, sıra sayısı, tarih, saat	Dr. · 5. kat · 14.30
Virgül (,)	Eş görevli kelimeler, hitap, sıralı cümleler, karışıklığı önlemek	Yaşlı, adama baktı.
Noktalı virgül (;)	İçinde virgül olan sıralı cümleler ve eş görevli grupları ayırır	Kızlara Ayşe, Elif; erkeklere Ali, Can
İki nokta (:)	Açıklama ya da örnek verilecek sözden önce	Üç şey lazım: emek, sabır, zaman.
Üç nokta (...)	Tamamlanmamış cümle, sürüp giden sıralama	Elma, armut, kiraz...
Soru işareti (?)	Soru cümlesi sonu; ayraç içinde şüphe	1496 (?) yılında doğdu.
Ünlem (!)	Duygu, seslenme; ayraç içinde alay	Eyvah! · Çok çalışkanmış (!)
Kesme (')	Özel ada, rakama, kısaltmaya gelen çekim eki	Ankara'ya · 2023'te · TBMM'de
Kısa çizgi (-)	Satır sonu bölme, "ile/arasında" anlamı, ara söz	Ankara-İstanbul yolu

2 ÖSYM Tuzakları

- İçinde soru kelimesi olsa da soru sormayan cümleye **nokta** konur: **Ne yapacağımı bilmiyorum.**
- Özel adlara gelen **yapım ekleri** kesmeyle ayrılmaz: **Türkçe, Avrupalı, Türklük**

TYT Türkçe-4

Sözcük Türleri: İsim, Sıfat, Zamir

→ Kelimenin türü **cümledeki görevine** göre değişir. Önce kelimeyi değil, **yanındaki kelimeyi** incele.

① İsim (Ad)

- Varlıkları karşılayan kelimeler. **Özel ad**: Ankara · **Cins ad**: şehir
- Somut**: beş duyudan biriyle algılanır → **ses, koku, rüzgâr** ·
Soyut: akılla kavranır → **sevgi, akıl, düşünce**
- Topluluk adı**: tekil biçimde topluluk bildirir → **ordu, sürü, millet**

② Sıfat (Ön Ad)

- İsmi **niteler** ya da **belirtir**, tek başına kullanılmaz.
- Niteleme** (nasıl?): **güzel ev** · **İşaret**: **bu kalem** · **Sayı**: **üç kitap**
· **Belgisiz**: **bazı insanlar** · **Soru**: **hangi kitap?**
- Adlaşmış sıfat**: İsim düşerse sıfat isim olur → **Yaşlılara yardım et.** (yaşlı = isim)

③ Zamir (Adıl)

- İsmi **yerini tutar**: **kişi** (ben, sen, o) · **işaret** (bu, şu, o) · **belgisiz** (herkes, biri) · **soru** (kim, ne) · **dönüşlülük** (kendi)
- İlgi zamiri -ki**: **Seninki daha güzel.**

Altın kural: Arkasından isim geliyorsa **sıfat**, ismin yerine geçiyorsa **zamir**. **Bu kitap güzel.** → sıfat · **Bunu al.** → zamir

TYT Türkçe-5

Zarf, Edat, Bağlaç, Ünlem

→ Aynı kelime farklı türde olabilir: **güzel kız** → sıfat · **güzel konuştu** → zarf.

① Zarf (Belirteç)

- Fiili, fiilimsiyi, sıfatı ya da başka bir zarfı **niteler**.
- **Durum** (nasıl?): **hızlı koştu** · **Zaman** (ne zaman?): **yarın gel** · **Miktar** (ne kadar?): **çok güzel** · **Soru**: **Nasıl geldin?**
- **Yer-yön zarfı** ek almaz: **içeri, dışarı, ileri, geri, aşağı, yukarı**

Tuzak: **İçeri girdi.** → zarf · **İçeriye girdi.** → isim (yönelme eki aldı)

② Edat (İlgeç)

- Tek başına anlamı yoktur, kelimeler arasında anlam ilgisi kurar: **gibi, için, ile, kadar, göre, beri, karşı, rağmen** → **Senin için geldim.**

③ Bağlaç

- Kelimeleri ya da cümleleri bağlar: **ve, ama, fakat, çünkü, ya da, de, ki, hem... hem, ne... ne**
- **"ile" testi:** "ve" yazılabiliyorsa bağlaç → **Ali ile Ayşe geldi.** · yazılamıyorsa edat → **Otobüs ile geldim.**

④ Ünlem

- Duygu, heyecan ve seslenme bildirir: **ah, eyvah, hey, haydi, of**

TYT Türkçe-6

Cümlelerin Öğeleri

→ Sıra hiç değişmez: önce **yüklem**, sonra **özne**, sonra **diğer öğeler**.
Sorular hep yükleme sorulur.

1 Öğeler ve Sorulacak Sorular Kesin Sorulur

Öge	Sorusu	Örnek
Yüklem	Yargı bildiren temel öge	Kitabı okudum . · Hava çok güzel .
Özne	Yükleme "kim? / ne?"	Ali geldi.
Nesne	Belirtili: "neyi? / kimi?" · Belirtisiz: "ne?"	Kitabı okudum. · Kitap okudum.
Dolaylı tümleç	"-e, -de, -den" ekleriyle: nereye? nerede? nereden? kime?	Okula gitti.
Zarf tümleci	nasıl? ne zaman? ne kadar? niçin?	Yarın gelecek.

2 Bilmen Gereken Ayrıntılar

- **Gizli özne**: Özne yazılmaz, yüklemün kişi ekinden anlaşılır → **Eve** geldim. (ben)
- **Sözde özne**: Edilgen yüklemlü cümlede işten etkilenen → **Kapı açıldı**.
- **Nesne** sadece **geçişli** fiillerde bulunur.
- Edat öbekleri genellikle **zarf tümleci** olur: **Senin için** geldim.
- **Ünlem, hitap, bağlaç ve ara cümle** öge sayılmaz. Ara söz ise açıkladığı ögenin parçası sayılır.

Tuzak: **Akşama döneceğim**. → "akşama" yönelme eki almış ama **zaman** bildirir, bu yüzden **zarf tümleci** dir.